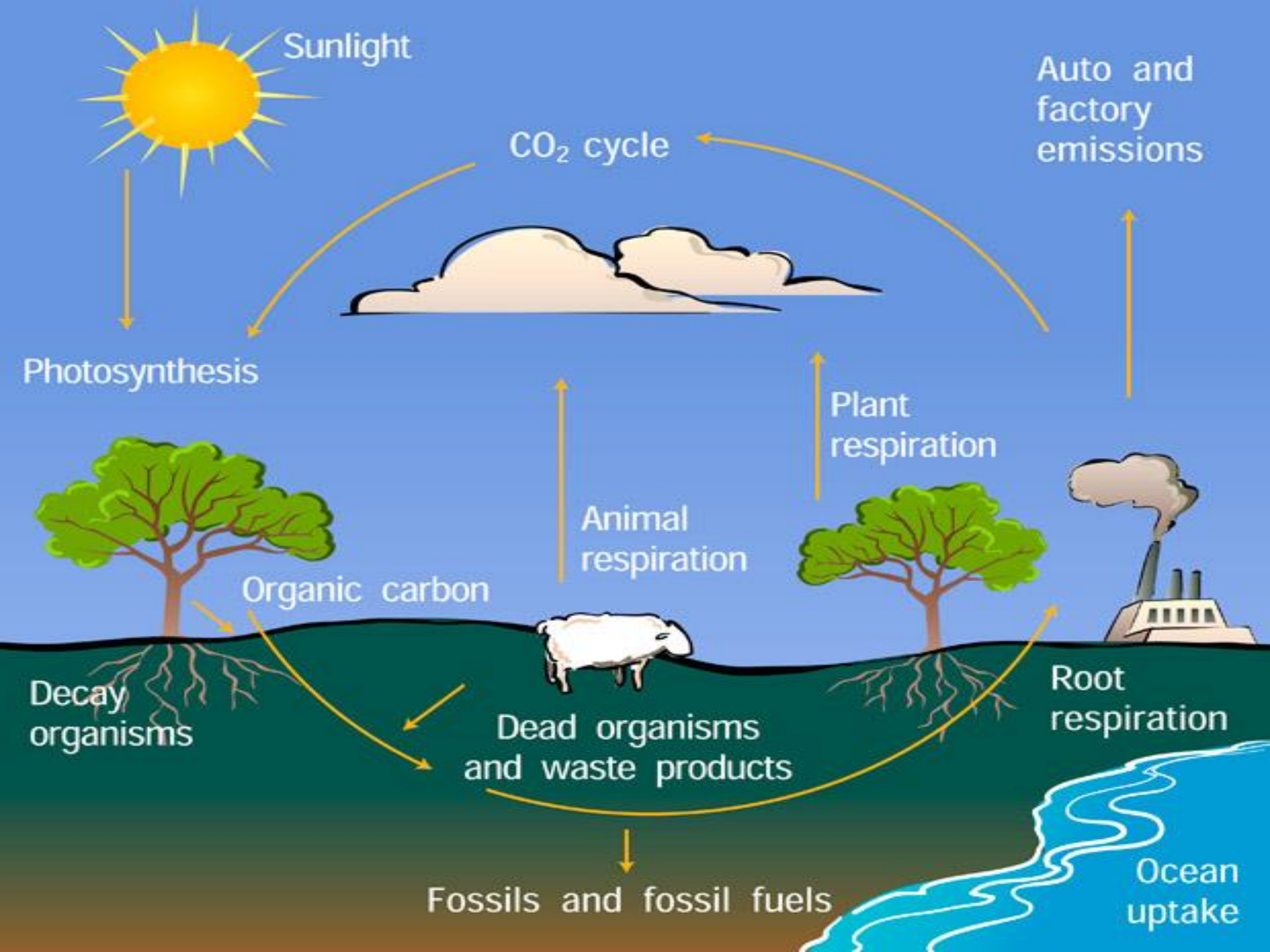

Нүүрстөрөгчийн эргэлт

10 анги

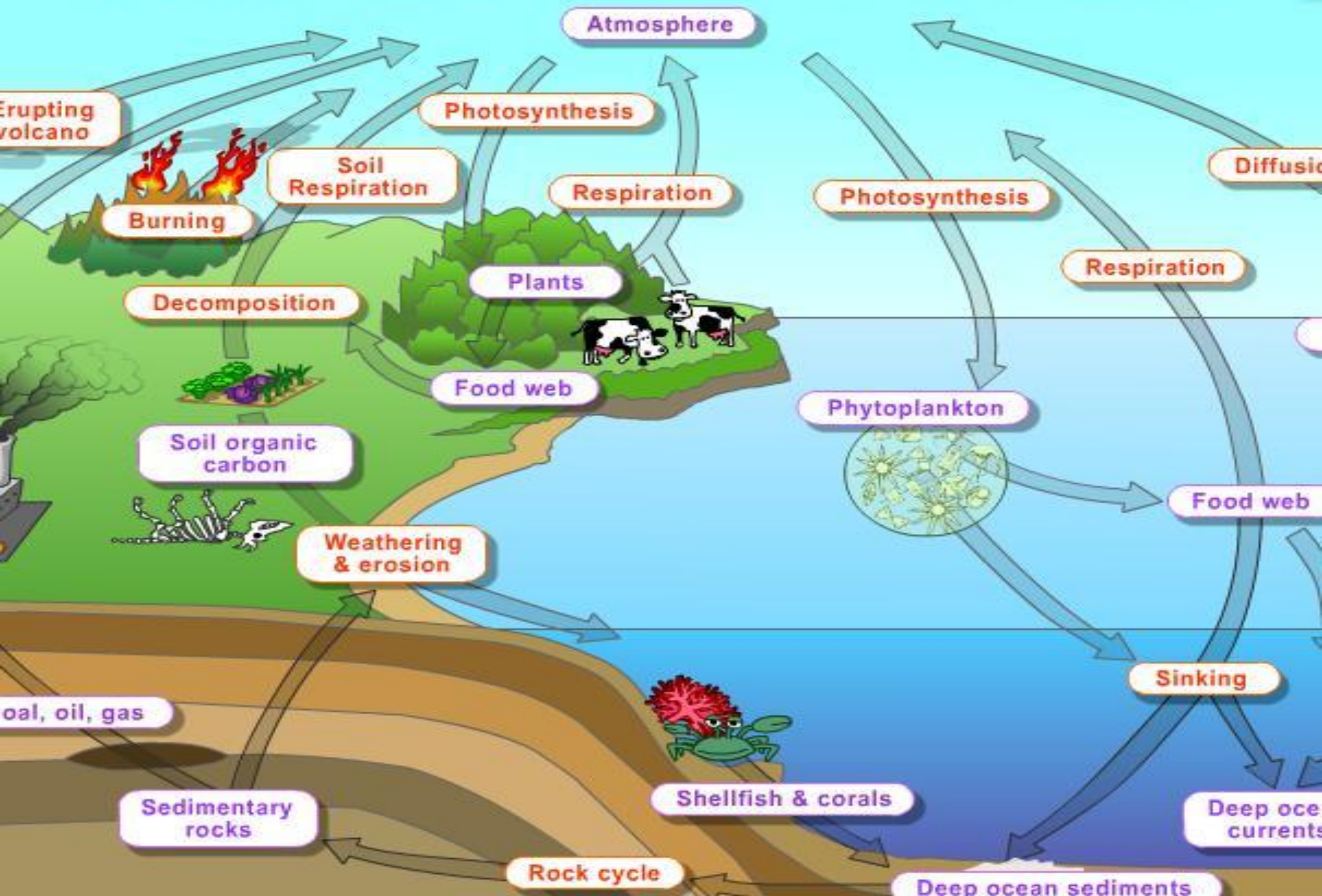
- Дэлхий дээрх органик бодис, биохимийн үйл явц, амьдралын хэлбэрийн олон янз байдал нь нүүрстөрөгчийн шинж чанар, онцлогоос хамаардаг.
- Ихэнх амьд организмд нүүрстөрөгчийн агууламж нь тэдний хуурай биомассын 45% орчим байдаг.
- Органик бодис ба дэлхийн бүх нүүрстөрөгчийн эргэлтэд дэлхийн бүх амьд бодис оролцдог бөгөөд энэ нь тасралтгүй үүсч, өөрчлөгдөж, үхэж, задарч байдаг бөгөөд ийнхүү нүүрстөрөгч нь нэг органик бодисоос нөгөөд идэш тэжээлийн гинжин хэлхээгээр дамжин шилждэг.
- Үүнээс гадна бүх амьд амьтад амьсгалж, нүүрсхүчлийн хийг ялгаруулдаг.

- Нүүрстөрөгчийн эргэлт нь хуурай газрын ургамал, далайн фитопланктоны фотосинтезээр дэмжигддэг.
- Нарны гэрлийн энергийг ашигладаг ургамал нүүрсхүчлийн хийг шингээснээр органик нэгдэл болгон хувиргаж өөрсдийн биомассыг бий болгодог.
- *Шөнийн цагаар ургамал бүх амьд биетүүд шиг амьсгалж, нүүрсхүчлийн хийг ялгаруулдаг. Харин өдрийн цагаар амьсгалахаас гадна фотосинтез явуулдаг учир шингээх нүүрсхүчлийн хийн хэмжээ нь амьсгалаар ялгаруулах хэмжээнээс нь их байдаг.*

- Үхсэн ургамал, амьтдын үлдэгдэл, амьтны ялгадас нь олон тооны гетеротроф хооллолтой организмд (амьтан, сапрофит, мөөгөнцөр, бичил биетэн) хоол хүнс болдог.
- Эдгээр бүх организмууд хөрсөнд амьдардаг ба амьдралын явцад органик нүүрстөрөгч агуулсан өөрийн биомассыг бий болгодог.
- Тэд нүүрсхүчлийн хийг ялгаруулж, "хөрсний амьсгалыг" бий болгодог.
- Ихэнхдээ үхсэн органик бодис бүрэн задардаггүй бөгөөд ялзмаг нь (ялзмагт) хөрсөнд хуримтлагддаг бөгөөд энэ нь хөрсний үржил шимд чухал үүрэг гүйцэтгэдэг.
- Органик бодисын эрдэсжилт, чийгшилт зэрэг нь олон хүчин зүйлээс хамаардаг. Үүнд: чийг, температур, хөрсний физик шинж чанар, органик үлдэгдлийн найрлага гэх мэт.
- Бактери, мөөгөнцрийн нөлөөн дор ялзмаг нь нүүрсхүчлийн хий, эрдэс бодисын нэгдэл болон задардаг.

THE CARBON CYCLE

- Хүний үйл ажиллагаа манай гаригийн нүүрстөрөгчийн эргэлтэд томоохон өөрчлөлт оруулж байна.
- Ландшафт, ургамлын төрөл зүйл, биоценоз, тэдгээрийн идэш тэжээлийн хэлхээ өөрчлөгдөж, газрын гадаргуугийн өргөн уудам талбайнууд хатаж, эсвэл усалгаатай болж, хөрсний үржил шим сайжирч эсвэл муудан , бордоо, пестицид гэх мэт зохиомол бүтээгдэхүүнийг хэрэглэж байна.
- Түлшний шаталтаас үүдэн агаар мандалд хаягдах нүүрсхүчлийн хийн хэмжээ нэмэгдэн аюултай нөлөөллийг үүсгэж байна. Үүний зэрэгцээ нүүрстөрөгчийн мөчлөгийн хурд нэмэгдэж, түүний эргэлт богиносч байна.